

ARADI KÖZLÖNY

53. évfolyam 28. szám,
1938. február 8. keddi

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Árad, Bulev. Reg. Ferdinand No. 4.

A „harmadik forradalom”

A külföldi sajtó a „harmadik forradalom” gyűjtőcíme alatt regisztrálja azokat a nagyhorderejű eseményeket, amelyek az elmúlt hét végén Németországban játszódtak le, sok helyen hozva izgalomba az európai nagypolitikát. Kétségtelen, hogy ami a Harmadik Birodalom katonai, kül- és belpolitikai, sőt közgazdasági vezetésének kérdéseiben történt jóval túlhaladja a tömeges személyi-változások kereteit, merthízen félreérthetetlenül látszik, hogy a garnitúra-csere következtében élekreült új vezetőegység — szemben az eddigiekkel — a nemzeti-szociálista-párt bizalmi férfiai, akiknek jövőbeli szereplése a hitleri vezérelt eddigi súlyát fogja növelni, még személyesebb központra koncentráva a vezér és kancellár eddig biztosított államfői hatalmát.

Akik figyelemmel kísérték a német bel- és külpolitika vonalvezetését, azok számára a fordulat bekövetkezése lényegében véve nem hozott túlzottan nagy meglepetéseket. Schacht Hjalmar dr. visszavonulása a német pénzügyek éléről elsősorban is gazdasági vonatkozásokban jelezte a külföld részére a nemzeti-szociálista párt fokozódó előretörését. A hatodik életévébe lépő Harmadik Birodalom alkotó-pártja elérkezettnek látta az időt arra, hogy a gazdasági vezérhelyek után a külügyek és a hadügyek élére is saját bizalmi embereit ültesse. Így távozott Neurath külügyminiszter, a külügyminisztérium éléről, hogy helyét Ribbentrop, a londoni nagykövetség legexponáltabb helyén kipróbált külpolitikusa, vegve át; ez a motívum adott vándorbotot von Papan kezébe s merő véletlen, hogy a jelenleg nászután időző Blomberg tábornagyot Capriben találta a megküldött obsz: ha történetesen egyedül van Berlinben, bizonyára akkor is éppúgy megkapta volna. Hitler a Harmadik Birodalom „harmadik forradalmát” döntő módon éppen a hadseregnél nyerte meg ezuttal is, mint történt a nemzeti-szociálista párt előző két forradalmi fellépésénél és a bekövetkezett események állandó jellegét valóban egyedül csakis a hadsereg személyes bizalma és ragaszkodása biztosíthatja az államhatalmat most már személyileg ténylegesen gyakorló Hitler Adolf számára.

Ami Németországban történt, a mélyreható belpolitikai jellegét messzi túlhaladólag is világpolitikai eseményt jelent, mert hiszen a radikális fajvédő vezetők előretörése az európai nagypolitika spektrumában a német nemzeti-szociálizmus és a fascizmus újabb markánsan megerősödött erővonalait mutatják. A jelen pillanatban nem tudhatni még, hogy a spanyol kérdés, a Földközi-tengeri probléma, vagy a francia-orosz szövetségi viszony kezdődő bomlása teremtette meg a végrehajtott német garnitúra-csere számára a legkedvezőbb pillanatot. Nincs kizárva az sem, hogy a Dunárea-Duna-medencei politikai fordulatok is hozzájárultak aktualitásához. Mussolini olasz külügyminiszter sietve-küldött üdvözlőtávirata, a francia sajtó politikai hírszolgálatá alá-támasztja azt a feltevést, hogy a Berlin-római tengely politikáját csak markánsabbá fogja tenni a német változás, mely kétségtelenül a fascista világszemlélet jegyében született: közel 90 millió emberrel súlyosítva a fascizmus világpolitikai áramlatát.

A „német rejtély” a nemzetközi politika homlokterében

— Akik távoztak és akik a német külpolitika és hadsereg irányítását átvették
A német „Simpson-ügy” buktatta meg Blomberget —

Hitler eltiltotta a „külön utaktól” a tábornokokat

Berlinből jelentik: A német kormány nagyletelőségű átalakításáról hivatalos közleményt adott ki, amely a következő:

„A kancellár báró Neurathot külügyminiszteri tisztsege alól felmentette és úgy rendelkezett, hogy Neurath továbbra is birodalmi miniszter maradjon, mégpedig a szokásos tárcanélküli jelző ohagyásával. Ugyanekkor a kancellár rendeletet adott ki, melyben megalakította a titkos kabinettanácsot, amely külpolitikai vezetésben szolgál tanácsadással. A titkos kabinettanács elnökévé a kancellár Neurath báró minisztert nevezte ki, tagjaivá pedig a következőket: Ribbentrop, Göring, Hess Rudolf, Göbbels, Lammers, Brauchitsch, Walter vezérezredes a hadsereg főparancsnoka és Keitel tüzérségi tábornok, a védelmi főparancsnokság vezetője.

— A kancellár Blomberg vezértábornagy lemondását a hadügyminiszteri tárcáról és a védelmi parancsnoki tisztéről elfogadta.

Hitler a legfőbb hadur

Hitler kancellár a birodalmi hadur vezetésében végrehajtott változással kapcsolatban a következő rendeletet adta ki:

— Mától kezdve a parancsnoki hatalmat az egész véderő felett közvetlenül, személyesen fogom gyakorolni. A birodalmi hadügyminisztériumban eddig fennálló véderő hivatal az eddigi főparancsnoksággal együtt az én parancsnokságom alá kerül.

Hitler Fritsch vezérkari főnök lemondását is elfogadta, hozzá is levelet intézett, amelyben közli, hogy miután a vezérezredes egészségi állapotában javulás nem állott be, eleget tesz kérésének és felmenti állásától, egyben köszönetet mond szolgálataiért.

Levelet kapott Blomberg is. A levél a következőket tartalmazza:

— Amióta 1936-ban megtörtént a német szuverenitás teljes visszaállítása katonai területi szempontból, ön gyakran kért engemet, hogy mentsem fel azok alól a szolgálatok alól, amelyek egészségét a legsúlyosabban próbára teszik. Most a nemzet és a véderő újjáépítése után ön esztendővel, eleget akarok tenni előterjesztésének. Ohajtásom, hogy a rendelkezésére álló idő alatt találja meg a felüdülést, melyre önnek több joga van, mint sok más embernek. Vezértábornagy ur, ön 1933. január 3-ikán, mint az új birodalom első tisztje letette a hűségesküt a nemzeti szociálista állam kormányzatára és öt év alatt rendíthetetlenül megtartotta esküjét. Ez időszakban történt meg a német történelem egyedül álló aranyu katonai újjászületése. Ezzel a művel azonban a történelem minden időkre egybekapcsolja az Ön nevét. A magam nevében és a német nép nevében ez óraban is biztosítom önt mélyen átértett hálámról.

Hitler Funk birodalmi minisztert a birodalmi és a porosz gazdasági minisztérium ügyeinek vezetésével bízta meg. Funkot kedden iktatják be hivatalába. Göring vezérezredest Hitler vezértábornaggyá nevezte ki. Litt tábornok a második csoport főparancsnoka lett.

Blomberg marsall ügye, vagy ahogyan Német-

— Hitler kancellár Ribbentrop londoni nagykövetet visszahívta eddigi állomáshelyéről és ki-nevezte a német birodalom külügyminiszterévé. Visszahívta egyidejűleg Hassel római nagykövetet, Driksen tokiói nagykövetet és Papan bécsi nagykövetet is állomáshelyükről és rendelkezési állományba helyezte őket.

— A bécsi a római a tokiói nagyköveti állás betöltéséről még nem történt intézkedés. Az új nagykövetek személyével kapcsolatban még feltevéssel sincsenek, kétségtelen azonban, hogy ezeket a fontos állásokat is a nemzeti szociálista párt radikális irányzatához tartozó diplomatakkal töltik be.

Ribbentropról köztudomású, hogy a német —olasz együttműködés odaadó híve és a német gyarmati igények teljesítésének egyik leghevesebb követelője. Bizalmi embere Hitlernek és mindenki tudta, amikor londoni nagykövetté kineveztek hogy nagy pályafutás előtt áll.

országban nevezik „német Simpson-ügy” egyszerre robbantotta ki a nemzeti szociálista párt és a tábornoki kar között már régóta lappangó válságot. A hadügyminiszter házassági ügye egyre nagyobb hullámokat vert és óráról-órára nehezebb helyzet elé állította a döntésre hivatott Führert. A legfőbb állami vezetés haragját főként az a körülmény váltotta ki, hogy a Capriben nászuton lévő hadügyminiszter nem világosította föl sem Hitler, sem Göringet fiatal felesége származásáról (Gruhn kisasszony, akit a marsall feleségül vett, egyszerű iparoscsaládból származik és legutóbb titkárnője volt a miniszternek), sőt arra is rávette Hitler és Göringet, hogy ők tanuskodjanak esküvőjénél. Hitler egyébként rendkívül meglepte az is, hogy Blomberg házassága a hadsereg körében olyan nagy visszatesztelt keltett és nem számított arra, hogy a házasságban a tábornoki kar a hadsereg presztízisének veszélyeztetését látja.

A Times azt írja, hogy „Németországban olyan tisztogatási akció folyik, mint a szovjetben, a külfönség csak az, hogy a fejek egyelőre még nem gurulnak.” Ilyen arányu tisztogatási akciót a német hadsereg még nem élt át. A Daily Express tudósításának „Hitler császár” címet adta. A lap szerint az történt, ami 1934. június 30-ikán, csak vérontás nélkül. A Daily Express úgy látja, hogy

az európai béke kilátásai javultak

és pedig azért, hogy Hitler is rájött arra, mennyire nem szilárd a német bel- és külpolitikai helyzet. A Daily Herald azt írja, hogy Hitler elkergette tábornokait, míg a News Chronicle megállapítja, hogy Bismarck vaskancellár korszaka óta nem volt olyan mélyreható változás Németországban, mint most.

Neurath és Fritsch, akik meggyőződéses ellenzői voltak Ausztria erőszakos bekebelezésének, „jégre kerültek”.

A lap végül utal a bajor helyőrségekben támadt nyugtalanító hírekre.

Az Evening Standard értesülése szerint Fritsch vezérezredes ellen az volt a vád, hogy kapcsolatokat tartott fenn Daladier francia nemzetvédelmi miniszterrel. Fritschnek és a birodalmi hadsereg több magasrangú tisztjének szemére vetették, hogy

Szigorúan elfiltotta Hitler „külön utak”-ról a német tábornoki kart

Berlinből jelentik: Szombaton este Hitler minisztertanácsot hívott egybe munkatársai-val. A minisztertanácsban a katonai politikai s gazdasági reformok bejelentése után részletesen ismertették a kormány elgondolásait és azokat a módszereket, amelyekkel célkitűzéseit meg akarja valósítani. Ugyancsak szombaton magához kérte Hitler a hadsereg 65 magasrangú tábornokát és arra szólította fel őket, hogy tartózkodjanak minden külön politikai uton való járástól.

A közigazgatási tábla döntése szerint

Köztisztviselőnek ott van illetősége, ahová kinevezték

Cluj—Kolozsvárról jelentik: Most, az állampolgársági revízió során, különösen alkalomszerű és érdekes a Cluj—kolozsvári közigazgatási bíróságnak az a döntése, amelyet egy konkrét esetről kifolyólag a bíróság Persescu elnöklete alatt működő szekciója hozott.

B. L. tagosító mérnök Cluj—kolozsvári lakos, panasza került tárgyalásra, aki előadta, hogy őt 1914. május havában Satumare—szatmári kataszteri mérnökké nevezték ki, állását el is foglalta és azután katonai szolgálatra vonult be Sibiu—Nagy-szebenbe. Az 1919. évben ismét visszatért Satumare—Szatmárra. Szüksége lévén illetőségi bizonyítványra, kérelmet adott be a város tanácsához, amelyben illetőségének igazolását kérte. Kéréséhez mellékelte a bejelentő lapját is, amelynek megjegyzés rovatába az volt beírva, hogy Sibiu—Nagy-szebenből költözött vissza Satumare—Szatmárra. A városi tanács megtagadta az illetőségi bi-

zonyítvány kiadását azzal az indoklással, hogy mérnöki kinevezési okmányán csak működésének székhelye volt feltüntetve, már pedig ő nem Satumare—Szatmár, hanem a vármegye területén teljesített szolgálatot. Nem lehet tehát megállapítani illetőségét, annál kevésbé, mert az akkor érvényben levő 1886-ik törvencikk e tekintetben nem tartalmaz határozott rendelkezéseket.

B. L. Satumare—Szatmár város tanácsának ezt a határozatát panasszal támadta meg. Tegnap került ügye a közigazgatási tábla elé, amely megsemmisítette a városi tanácsnak ezt a határozatát és kötelezte, hogy az illetőségi bizonyítványt kényvezőnek adja ki, mert törvényes prezumció, hogy közhivatalnoknak ott van illetősége, ahol ki van nevezve. A kinevezési okirat Satumare—Szatmár városát tünteti fel működésének színhelyeül és így Satumare—Szatmár város tanácsa köteles kérésére illetőségi bizonyítványt kiadni.

A magyar mellett

az olasz, francia és német lesz a budapesti eucharisztikus kongresszus nyelve

Budapestről jelentik: Egyes külföldi lapok ismételten hírt adtak arról, hogy a budapesti eucharisztikus világkongresszus hivatalos nyelve az esperanto lesz. Ezt a hírt a kongresszus előkészítő bizottsága most határozottan megcáfolja. A kongresszus hivatalos nyelve a szabályok szerint mindig az illető ország nyelve, ahol a kongresszust tartják. Mivel azonban a magyar nyelv sokak részére hozzáférhetetlen, úgy határoztak, hogy

a magyaron kívül három idegen nyelvet fognak még használni: a Vatikán hivatalos nyelvét, az olaszt, a franciát és a német nyelvet. Ezeket a nyelveket a kon-

gresszus valamennyi beszédét tolmácsolni fogják és a sajtókiadványok is megjelennek ezeken a nyelveken.

Természetesen a szükséghez képest esperantóul is kiadják a kongresszuson elhangzott beszédeket, hogy más népek részére is könnyen hozzáférhető legyen.

Az iskolák részére a magyar kormány egyébként a kongresszus alkalmával háromheti szünetet rendelt el. A katolikus közalkalmazottak részére viszont szabadságot engedélyez a kormány. A Szent István jubileumi hét megnyitása napján, május 30-án általános hivatali szünet lesz.

Ujabb súlyos nemzetközi incidens

A japán katonák meggyilkoltak három amerikai hittérítőt,

mert azok védelmükbe vették a kínaiakat — A japán katonaság borzalmas kegyetlenségei az elfoglalt kínai területeken

Sanghából jelentik: A japán katonaság folytatja borzalmas kegyetlenkedéseit a birtokbavett kínai területeken. Nem múlik el nap, hogy a vérszomjas katonák vérlázító kegyetlenséggel meggyilkolnak meg néhány száz védtelen kínait. Tegnap újabb gyilkosságokat követtek el, amelyek súlyos nemzetközi bonvadalomra vezetnek. Három amerikai hittérítő és egy francia polgár nem tudták nézni a katonaság kegyetlenségeit és védelmükbe vettek néhány üldözött kínait. A japánok emiatt valamennyiüket kivégezték, holttestüket pedig egy kutba dobták. A misszionáriusok meggyilkolása nagy felháborodást keltett a városban. Amerika tengerészeti attaséja azonnal a helyszínre érkezett, ahol megejtette a vizsgálatot annak eredményéről pedig táviratilag értesítette a washingtoni kormányt. Valószínű, hogy a hithirdetők meggyilkolása miatt Amerika erélyes tiltakozást juttat el Tokióba.

A nemzetközi hírszolgálati iroda értesülése szerint a meggyilkolt amerikai misszionáriusok közül kettő nő volt.

Belga állásfoglalás Olaszország és Francoék között

Brüsszelből jelentik: A belga katolikus blokk határozati javaslatban hívta fel a belga kormányt, hogy állítsa fel a kapcsolatot az olasz császársággal és ismerje el a spanyol nemzeti kormányt. Hangoztatja a határozati javaslat, hogy ez a belga nemzet nagy többségük is a kívánsága.

Dr. Barbul Eugen, dr. Babutia Teodor megyei prefektus és Peter Alexandru dr. propaganda utja Arad megyében Pártvezérek értekezlete a vármegyházán

A nemzeti keresztény párt arad megyei tagozatának vezetői vasárnap Buteni és Almas községekben tartottak lelkes hangulatú propaganda-gyűléseket. Itt írjuk meg egyébként, hogy a megyei prefektus szombaton magához kérte a politikai pártok aradi tagozatának vezetőit, akik előtt ismertette a belügyminisztériumi rendelkezéseket, amelyek a közeli választásokra vonatkoznak. A megyei prefektus egyben kijelentette, hogy reméli, hogy a közeli választások az alkotmányosság és törvénytisztelnet kölcsönös szellemében és a lovasiaság jegyében fognak lezajlani a megye területén, ahol egyébként sem fordultak elő egy választás alkalmával sem különösebb kilengések.

Oriási sikkasztás a budapesti üetős egyesületben

Budapestről jelentik: A budapesti üetősverseny egyesület irodájában többszáz ezer pengős sikkasztást fedeztek fel. Iván Károlyt, az egyesület főtákarát felfüggesztették állásától. A rovincsolás most folyik. Egyes hírek szerint 250.000, más hírek szerint 350.000 pengőt tesz ki az elsikkasztott összeg, vannak azonban, akik egymillió pengős hiányról beszélnek. Megállapították, hogy a főtákar rendkívül költséges életmódot folytatott és erre kellett az elsikkasztott pénz. Állandó látogatója volt az éjszakai mulatóhelyeknek, pezsgős dárídókat rendezett és számos barátnője volt, akiket fejedelmi ajándékokkal halmozott el.

A La Maye-kastélyba várják a Windsori hercegi párt

Párisból jelentik: A windsori hercegi pár a jövő hétfőn a versaillesi La Maye kastélyba érkezik. A kíváncsiak tömege már most ellepte a kastély környékét. A Scotland Yard, valamint a francia nyomozó hatóságok emberei biztosítják a hercegi pár védelmét és a detektívek már megkezdték a környék megtisztítását a gyanús elemektől. A Paris Soir úgy tudja, hogy a herceg felesége anyai örömök előtt áll, bár ez a családi esemény még korántsem áll küszöbön.

„URANIA“ premiernozi.

Tel.: 12-32.

MA PREMIER!

Wallace Berry legragyogóbb alakítása a

„Család szégyene“

könnyes és humoros történet a szesztilalom korszakából.

ANTINEURALGIC
JAWOL
feltétlenül meggyógyítja

**A NÁTHALÁZT
HÜLÉST ÉS
FEJFÁJÁST**

Székrekedésnél
AMIC
biztoson meghajtja

Mélységes részvét mellett temették el Acél Ferencet

— Szívtrombózis következtében hunyt el az aradi Textilipar Rt.
népszerű igazgatója —

Jó ember költözött el az élők sorából. Ez volt az első érzés, az első gondolat, amely ismerősökben és barátokban önkéntelen visszhangként támadt arra a szomorú hírre, hogy Acél Ferenc, az Aradi Textilipar igazgatója meghalt. Mert ez jellemezte őt a legjobban: a jóság. Az a jóság, amely minden megnyilvánulásából, minden cselekedetéből sugárzott nemcsak magánéletében, nemcsak a társadalmi életben, de a hivatalában is és amelyből önként fakadt a jóság édestestvére:

Acél Ferenc pályafutása

Acél Ferenc pályafutása nem úgy indult, mint ahogyan a megszokott, sablonos hivatalnok-karierek indulnak és az évek során sem szürkült bele a hivatali, az üzleti teendők egyoidaluságába.

Kassán született, 1895-ben. Édesapja, Acél Gyula dr. Kassa egyik legtekintélyesebb, közéletben álló ügyvédje. Iskoláit Acél Ferenc Kassán végezte el és középiskolai tanulmányai befejezése után, a háború előtt egy esztendővel, 1913-ban unokafivére, Lóránt Emánuel, az Aradi Textilipar későbbi vezérigazgatója meghívására Aradra került. Egy esztendőt töltött Aradon az Aradi Textilipar Rt. tisztviselőjeként. A már akkor ritka műveltségű, képzett, rendkívüli szorgalommal rendelkező fiatalember rövidesen nemcsak a textilgyár egyik legnépszerűbb tisztviselője lett, de az akkori aradi társaságokban is őszinte szeretetet vívott ki a maga számára.

A világháború kitörése után, 1914-ben Acél Ferenc is bevonult és mint tüzértiszt küzdött végig a háborút.

Már fiatal korában vonzalmat érzett a zsrnalisztika, az irodalom iránt és ezt a régi vágyát teljesítette akkor, amikor közvetlenül a háború után a budapesti „Világ” című nagytelektélyű lap munkatársainak sorába lépett. Egy ideig a lap belső munkatársaként működött, majd pedig tanulmányai folytatása végett Németországba utazott és itt a gazdasági egyetemre iratkozott be. Innen is küldötte alapos tudással és felkészültséggel megírt cikkei lapjának. Berlinben barátkozott össze a mai magyar irodalom egyik kiemelkedő alakjával, Márai Sándorral, aki szintén Kassáról származik és akivel mindvégig meleg baráti kapcsolatot tartott fenn.

Ugyancsak Berlinben érte Lóránt Emánuel újabb meghívása és Acél Ferenc ennek a meghívásnak eleget téve 1922-ben Aradra költözött az Aradi Textilipar tisztviselőjeként. Több mint másfél évtizedes működése során lankadatlan szorgalommal, széles látókörrrel, tudással mintaszerűen végezte munkáját, lebilincselő, finom modorával a barátok és tisztelők egész seregét szerezte meg a maga számára.

a szeretet. Szeretet minden iránt, ami nemes, ami kultúra, ami emberi.

Ezek a tulajdonságok azok, amelyek néhai Acél Ferenc személyében nemcsak a barátira, nemcsak a hivatalbeli kartársra, hanem a hétköznapokon felülemelkedni tudó kultúremberre, a jó emberre emlékeztetnek és amelyek még fájdalmasabbá, nehezebbé teszik a bucsút, mert mérhetetlenül fokozzák azt a veszteséget, amelyet Acél Ferenc korai, 43 éves korában történt elköltözése jelent.

Aradon nősült meg, Grünbaum Ilonát vette feleségül és házasságukból két gyermek született: János és Bálint, akiket rajongásig szeretett. Acél Ferenc rajongó barátja volt az irodalomnak, művészetnek, gazdag, dusan felszerelt könyvtárral látta el otthonát. Nem érkezhettek Aradra író, művész, aki ne lett volna Acél Ferenc vendégszerető házána vendége. Ez az annyira elfoglalt, munkáját mindenkor lelkiismeretesen végző ember időt tudott szakítani magának arra, hogy részt vegyen, sőt vezető szerepet vállaljon Arad színe minden kulturális és emberbaráti megmozdulásában.

A szó nemes értelmében vett emberbarát volt, kezdeményezője és lelkes sikerre vivője számos olyan mozgalomnak, amely nincstelennek javát szolgálta. Azon kevés emberek sorába tartozott, akiről el lehetett mondani, hogy nem volt ellensége. Az az ember volt, akinek egész lénye ezt az elvet sugározta: a jót nem hangoztatni kell, hanem tettekkel kell gyakorolni.

A tragikus vég

Fiatalon, a férfikor delén, negyvenhárom éves korában ragadta el a halál. Betegségéről, rosszulletekről a legutóbbi időig nem panaszkodott. Alig másfél héttel ezelőtt, január 28-ikán este váratlanul rosszul lett. Több orvost hívtak hozzá, barátokat, akik megdöbbenve állapították meg, hogy Acél Ferenc szervezetének a betegségek egyik legsúlyosabbikával: szívtrombózissal kell megküzdenie. Másnap Aradra hívták Budapestről dr. Hasenföld egyetemi tanárt, aki szintén szívtrombózist állapított meg. Életveszélyes állapotban szállították be Acél Ferencet a szanatóriumba, de remélték, hogy erős szervezete megbirkózik a betegséggel.

A szanatóriumban szinte egymást követték az érdeklődők, a látogatók, akik aggódva kérdezősködtek Acél Ferenc állapotáról. Az orvosok odaadó ápolásban részesítették, egy ideig úgy látszott, hogy a súlyos beteg állapota némileg javul, vasárnap a kora délutáni órákban azonban újabb roham jelentkezett és Acél Ferenc fél három órakor meghalt.

Mélyen sújtott özvegyét vigasztaló, együtt-

érző szavakkal a család barátai vették körül és ugyancsak ők értesítették a tragikus eseményről Acél Ferenc sógorát, Heinz Jarnot és ennek feleségét, Grünbaum Annyit.

Kassán Acél Ferencnek számos régi jó barátja él és ezek egyikének telefonálták meg a gyászhirot azzal a kéréssel, hogy azt kiméletesen közöljék Acél Ferenc hetven esztendőes édesapjával. Kassáról közölték az aradi hozzátartozókkal, hogy Acél Gyula dr. szintén súlyosan beteg és ezért fia halálhírének közlése katasztrófához vezethetne. Így tehát a nagybeteg Acél Gyula dr. még nem tudja, hogy fia Aradon meghalt.

Acél Ferencet a General Dragalina uton lévő lakásán ravatalozták fel. A Limbeck temetkezési vállalat emberei fekete drapériával vonták be a lépcsőházat, az előszobát és a szobát, ahol a ravatalt felállították. Hétfő reggeltől a kora délutáni órákig a barátok, tisztelők egész serege jelent meg a ravatal előtt, hogy a gyászoló özvegynek együttérzésüket kifejezzék és kegyeletüket leróják.

Délután három órakor hozták le az acélkoporsót az udvarra és helyezték el az ott felállított ravatalon. A koporsó mögött haladt az özvegy, néhai Acél Ferenc barátai kíséretében. Az udvar zsufolásig megtelt a gyászolókkal. Kivonult az Aradi Textilipar R.-T. teljes tisztviselői kara és ott voltak Arad értelmiségének, szellemi és társadalmi életének legkiválóbb képviselői.

A gyászszertartást Wild Endre dr. minorita kormánytanácsos végezte, Hrubiskó Bálint és Kácsányi István minorita lelkészek segédletével. A gyászdalok, az ima elhangzása után Szöllösi Zsigmond dr. lépett a ravatalhoz és könnyektől elcsukló hangon mélységes megindultsággal mondott gyászbeszédet a baráti kör nevében:

„Emlékezünk és szeretünk...”

— Szavakba kellene most forrasztani a fájó, forró könnyeket — mondotta. — El kellene mondani, hogy elköltözésed miért fáj olyan nagyon. Szólani kellene, emlékezni azokra a szép napokra, amikor szívünk megnyílt, nemcsak a magunk számára, hanem mindenkinek, mindenkéért. A fájó könnyek azonban ezekben a pillanatokban még nem tudnak szavakká válni. Hanem, ha majd ismét összejönnek, baráti körbe, akik szerettek, akikkel együtt álmodtál, arra emlékeznek majd, hogy mennyi jóság volt, élő, eleven jóság volt az életed. És ha majd minderről beszélni fognak, akkor messziről egy hang szólal majd meg, a te hangod, amely azt mondja: „Ne beszéljétek, mert a jót nem beszélni, hanem tenni kell.” Felismerjük majd a hangodat és akkor mi is szavakat találunk. Addig két szavunk van: emlékezünk és szeretünk. Csendes fájdalommal bucsuzunk Tőled, Ferikém!...

Szöllösi Zsigmond dr. szavai közepette ismételten is felhangzott az egybegyűlteket soraiból a zokogás.

A mélységesen megindító gyászbeszéd után Vas Antal lépett a ravatalhoz, aki az Aradi Textilipar tisztviselői kara nevében bucsuzott el Acél Ferencről.

— Mélységes fájdalommal bucsuzunk Tőled, aki örökre távozol körünkől. Az Aradi Textilipar alkalmazottai ismertek és mert ismertek, szerettek és tiszteltek téged. Szívélyes, jó segítőtárs voltál mindig a tisztviselői karnak, amely sohasem feled el. Te csupa szív-ember, Isten veled!

A gyászbeszéd elhangzása után elindult a menet az Eternitetea-temető felé, ahol megegyszer felhangzottak a gyászdalok, ima szállt az egek Urához és visszaadták az anyaföldnek Acél Ferenc testét.

Acél Ferenc ravatalára az alábbi koszorúkat helyezték: Ferkónak—Ili, Vatinak—Jano, Bálint, A legjobb gyermeknek—Mutti, Hűségért megemlékezésül—Aradi Textilipar R.-T. igazgatósága, Igaz barátsággal, Clarisse—Bandi, Sohasem szünő barátsággal—Sanyi, Igaz barátsággal—Szalai és családja, Keresztapámnak—Gabi, Ferinek—Hanna, Sándor, A legigazibb barátnak—Ágnes, Miklós, Baráti szeretettel—Weilék, Szeretett Acél urunknak—A diszpozíciós osztály, Szeretettel—Magda, Ábris, Utolsó üdvözléssel—Ifj. Grün Péter r.-t., Soha el nem muló barátsággal—Anna, György, Imre, Ferkónak—Anko, Heinz, Utolsó üdvözléssel—Szántó Szeréna és Sándor, Őszinte részvétellel—Mayer-család, Cu eterne regrete—Mozsa Victor, Utolsó üdvözléssel—Aradi Textilipar r.-t. tisztviselőikara, Zum letzten Gruss—Die Angestellten der Veredelungs Abteilung, Felejthetetlen jóbarátunknak—Bözi, Pista, Baráti kegyelettel—Vas Antal és neje, Letzter Gruss—Die Betriebsleiter, Utolsó üdvözléssel—Marta, Laci, Utolsó üdvözléssel—Eichner Ákos és neje, Mély részvétellel—Vitral Vilmos, Oradea (Nagyvárad), Isten vele—Aradi Textilipar r.-t., Utolsó üdvözléssel—Magda.

HIREK

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámak

Szerkesztőség — — 20-14
Kiadóhivatal... .. 11-51

Teljes joggal szavazhatnak a zsidó vallású polgárok a kereskedelmi és iparkamarai választásokon

Az UGIR, a Gyáriparosok Országos Szövetsége tegnap tartotta meg választmányi ülését Bucurestiben.

Slavescu elnök volt pénzügyminiszter a Goga miniszterelnökkel, valamint Ghiușturcu miniszterrel folytatott megbeszélések alapján megcáfolta az ülésen résztvevők előtt azokat a „Capitala”-ban és más lapokban megjelent híradásokat, amelyek szerint a kereskedelmi és iparkamarai választásoknál zsidók nem szavazhatnak és nem választhatók. Kijelentette — a miniszterelnökkel folytatott megbeszélés alapján, — hogy

a zsidó vallású szavazók úgy akció, mint passzív választójoguknak teljes birtokában vannak a kereskedelmi és iparkamarai választásoknál. Ha egyéb feltételeknek megfelelnek.

A Kormány csupán azt követeli, hogy a román nemzeti elem a megválasztandó igazgatóságokban többségben legyen.

— **IDŐJOSLAT.** Gyenge légáramlás, csak kevés felhő, több helyen köd. A hőmérséklet alig változik.

— **ZÜRICH ZARLAT:** Páris 14.13 és háromnegyed, London 21.59 és egynegyed, Newyork 431, Miláno 22.07 és fél, Amszterdam 24.075, Berlin 173.50, Prága 15.15, Varsó 82, Belgrád 10, București 3.25.

— A miniszterelnökség közleménye. Bucurestiből jelentik: Goga Octavian miniszterelnök február tízedikéig feltüggesztette a fogadásokat.

— Balta Moise-t nevezték ki Románia budapesti főkonzulává. Bucurestiből jelentik: Balta Moise-t a budapesti román követség népszerű sajtófőnökét Románia magyarországi főkonzulává nevezték ki. A kormány a kinevezéssel azt a széleskörű és kiemelkedően eredményes munkát honorálta ezáltal Balta Moise kinevezésével, amelyet az új főkonzul a román-magyar viszony egészséges kipépülése érdekében nemcsak hivatalos, de társadalmi relációinál fogva is több, mint egy évtizedes működése során kifejtett. Balta főkonzul kulturális missziójának jelentőségét új kinevezése hivatalosan is kiemelt és bizonyosra vehető, hogy új hatáskörében ugyanaz a nagyvonalú szellem fog megnyilatkozni, mely eddigi diplomáciai tevékenységét karakterizálta.

— A Monitorul Oficial keddi számában jelenik meg az állampolgárságok felülvizsgálatáról szóló rendelet törvény végrehajtási utasítása. Bucurestiből jelentik: A lapok azt hiszik, hogy az állampolgárságok felülvizsgálásáról intézkedő rendelet végrehajtási utasítása a Monitorul Oficial keddi számában jelenik meg.

— Az aradi népesedési hivatal illetékes ügyosztálya felkéri mindazokat, akik olyan értelmű kérvényt nyújtanak be a népesedési hivatalhoz, hogy igazolják részükre, hogy mióta laknak Aradon, ezek kérvényükhöz mellékeljék személyazonosságuk igazolványukat is, mert ezáltal megkönnyítik a tisztviselők munkáját, a kérvényezők pedig hamarabb kaphatják meg okmányukat.

— A házadó befizetése. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter március 10-ig meghosszabbította a házadó befizetésének határidejét.

— Örvendetes családi esemény történt Barbat Coriolan irónak, a népesedési hivatal népszerű főnökének családjában. Barbat Coriolan felesége egészséges fiúgyermeknek adott életet. Az úszülöttet Coriolannak keresztelték. Barbat Coriolan gyermeke születése alkalmából barátai és ismerősei szerencsekívánataikkal halmozták el.

— Hirtelen halál az uccán. Ma délutáni órákban a Meștanu-uccában hirtelen rosszul lett egy jóköltözött férfi. Mire segítségére siettek és orvost hívtak, már csak a bekövetkezett halált állapíthatta meg. A térképében talált írásokból kiderült, hogy Oanea Mihai 52. éves városi tisztviselővel azonos, aki szívbetegség következtében hunyt el. A halálir vétele után a városkórházba kóvtették a gyászszobogót.

— Aradváros vezetősége ezután hívja fel mindazokat a háztulajdonosokat, akiknek ingatlanai, vagy telkei előtt a gyalogjáró nincs a városi szabályrendelet rendelkezésének megfelelően homokkal, kövekkel feltöltve, hogy haldéktalanul intézkedjenek, hogy gyalogjáró-részeit mielőbb járhatóvá tegyék. Azokban az esetekben, ahol ez nem következik be, a város az illető ingatlanulajdonos költségére fogja a szükséges karbantartási munkákat eszközölni.

Legolcsóbb a tűzifa minden minőségben: vagon, ol, sulyka

FOCUS fatelepen

Plata Cetatea Veche és Plata Stefan eel Mare 10-11 szám — Telefon: 14-61.

— **Gázolás.** Comsoșan Gheorghe aradi vasúti munkás feljelentésére az aradi rendőrség vizsgálatot indított Koszka József aradi sofőr ellen, aki a sértett szerint tegnap délután a 88-as rendszámú autójával a Colonel Paulian-utca elgázolta és ennek következtében sérüléseket szenvedett. A közlekedési baleset ügyében a rendőrség megkezdte a tanak kihallgatását.

— A fejtájás és a migrén, akkor, ha ezek a tünetek és a gyomoremésztés zavaraiából erednek, gyakran már egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz használata után is megszűnnek. Kérdezze meg orvosát.

— Február 13-án nagygyűlést tartanak Cluj-Kolozsváron az ország nyugdíjasai. Nagyszabású országos gyűlésre készülnek az ország nyugdíjasai. Február 13-ára Cluj-Kolozsvárra hívták össze a nagygyűlést, amelyen többek között részt vesznek majd az összes romániai nyugdíjas szervezetek is és megjelenik azon Schina N. országos főtitkár is. A gyűlést a megyeháza nagytermében tartják meg és tárgysorozatában igen fontos kérdések, mint például a nyugdíjak emelése és egysegiesítése szerepel. A nyugdíjas nagygyűlés iránt máris országsszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Ismert román nyelvpedagógus

APPEL JOZSEF

egyéni új módszer szerint tanít, haladók 1-2 hónap alatt, kezdők 3-4

tökéletesen elsajátíthatják a román nyelvet

Speciális módszer és szótár orvosoknak, hivatalnokoknak, kereskedőknek. Tanítás egyénenként és csoportonként, mindenkinek megfelelő időben. — Megkereséseket a kiadó továbbít.

Kemény kritika

ÖNAGYSÁGA A VARIÉTÉ PÁHOLYÁBAN:

— Nem gondold, drágám, hogy a művész kissé kövérít azon a karrikaturán...?

Szervező-gyűlést tartott vasárnap Aradon

a nemzeti-parasztpárt tagozata

Vasárnap délelőtt tíz órai kezdettel népes gyűlést tartott pártbizottságában a nemzeti-parasztpárt aradi tagozata. A gyűlésen Marsieu Iustin dr. elnököt és azon résztvevők többek között dr. Botioc Alexa volt polgármester, dr. Luta Corneli volt polgármester, Ardelean Me tanár és a párt számos más vezető tagja. Dr. Botioc Alexa beszédében a liberális kormány politikáját támogatta, míg a jelenlegi politikai helyzet ismeretössére dr. Marsieu Iustin elnököt kérte fel.

Marsieu Iustin dr. rávilágított a párt programjára és hangsúlyozta, hogy a nemzeti-parasztpárt kitart a demokrácia elvei mellett és ennek a politikának követésével is meg tudná valósítani azt, hogy a román elem minden vonalon érvényesüljön és az őt megillető helyekre kerüljön. Ami a külpolitikát illeti, a párt eddigi irányvonalát követi és pedig azt, hogy kitartsanak a nagy nyugati szövetségesek, valamint a kisantant mellett, egyben pedig a kedvező gazdasági összeköttetéseket keressék a szomszédos államokkal.

Marsieu Iustin dr. elnök ezután ismertette a párt új szervezeti szabályait, majd pedig bejelentette, hogy a párt aradi szekciójának főnökévé dr. Botioc Alexa volt polgármestert nevezték ki. Ezt egyhangulag tudomásul vették az egybegyűfttek. Marsieu dr. beszámolóját hosszas éljenzéssel és tapsal fogadták az egybegyűfttek, majd pedig átvették az elnöktől a szervezkedéssel kapcsolatos íveket.

— Felmentett váltóór. Az aradi törvényszék második tagozata szombaton régen húzódo perben hozott ítéletet. Czmor Péter aradi hentesmester két évvel ezelőtt az egyik aradmegyei község közelében autójával keresetül haltott a vasúti síneken és egy személyvonat elütötte autóját, úgy, hogy az darabokra tört és Czmor súlyosan megsérült. Az ügyben megindult a bűnügyi eljárás, mert Domșa Gheorghe váltóór ellen az a vád merült fel, hogy vétkes a szerencsétlenségben, mert elfelejtette lebecsátani a sorompót. A törvényszék felmentette Domsat azzal az indokolással, hogy a váltóór a szerencsétlenség idején nem volt szolgálatban.

— A „Totul pentru Tară” aradi listája. Az aradi törvényszék főelnöki hivatalánál ma délelőtt dr. Noveanu Vasile vezetésével megjelent a „Totul pentru Tară” párt küldöttsége, hogy a közelgő választásokra a párt képviselő jelölő listáját benyújtsák. A lista vezetője ezuttal is Alexandru Cantacuzino, míg a szenatori lista élén Ion Moța neve szerepel. A listában lényeges változások a legutóbbi választás óta nincsenek.

— Negyven orvost hallgatott ki eddig a vizsgálobíró a Manevici-féle diplomaügyben. Bucurestiből jelentik: A Tempo rámutat arra, hogy 40 orvos jelent meg Stratutalat vizsgálobíronál, aki a Manevici-féle diplomaügyben vezeti a vizsgálatot. A 40 orvos letette iratait.

— Világbéke a kereskedelem révén. Az International Business Machines Co. nemrégiben avatta fel új 10 egynéhány emeletes székházát Newyorkban. Ezzel kapcsolatban a társaság elnöke, Thomas J. Watson, aki nemcsak a világ legnagyobb irodagép gyárosa, hanem egyuttal a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara elnöke is, nagyszabású rádióközvetítést rendezett Newyorkban. A rádióközvetítés jelszava „World Peace through World Trade” volt, magyarul: világbéke világkereskedelem révén. A rádióközvetítést Roosevelt elnök távirata és Cordell Hull amerikai külügyi államtitkár üzenete vezette be, amelyekben Amerika két nagy férfja szerencsekívánataikat fejezik ki Watson elnöknek, aki rádióban beszámolt arról az igazán értékes munkáról, melyet a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara és a Carnegie-alapítvány a világ-gazdasági béke érdekében kifejtett s amelyen láradhatatlan buzgalommal tovább dolgozik.

— Razzia Aradon. Vasárnapra virradó éjszaka az aradi rendőrség bűnügyi osztálya Firca Flaralambie rendőrkapitánnyal, a bűnügyi osztály főnökének irányítása mellett általános razzia rendezett. Az ellenőrző szemle során 70 egyént állítottak elő a központi rendőrségre. Az előállítottak közül később 65-öt szabadon engedtek, míg kettőt a katonai hatóságokhoz kísértek át, három ellen pedig körözés volt kiadva különböző bűncselekmények elkövetése miatt.

Kormánypárti győzelem a jugoszlávai szenátorválasztáson

Belgrádból jelentik: Vasárnap tartották meg a szenátorválasztásokat Jugoszláviában. A választás a Stojadinovics kormány győzelmét hozta, amennyiben a leadott szavazatok 80 százaléka a kormánypártra esett. Az ellenzéki jelöltek csupán három bánságban: a szávai bánságban, a tenger mellékében és a Duna-rea bánságban indultak. Összesen 23 új szenátort választottak és ezek közül hatot a Macek-féle horvát parasztpárti.

— Aradi kereskedő betegsége. Súlyosan megbetegedett Ney István ismert aradi fiatal üveg- és porcellánkereskedő. Fischer Mór nagykereskedő veje. A fiatal kereskedőt szanatóriumi kezelés alá vették és megállapították, hogy többetes gyógykezelésre, teljes pihenésre van szüksége, mert tüdőembolia lépett fel nála. A rokonszeres fiatal kereskedő hogyiége iránt általános érdeklődés nyilvánul meg és remélik, hogy erős szervezete küzd a súlyos betegséget.

— Horváth Janka nyugalmazott tanítónő hirtelen halála. Vasárnap tragikus hirtelenséggel elhunyt Horváth Janka nyugalmazott tanítónő. Az elhunyt, aki ismert és kedvelt személye volt a város társadalmának, kitűnő tanerő volt. Generációknak adta meg az elemi iskolai oktatást és egykori tanulóit még ma is a legnagyobb szeretettel emlékeznek vissza a nagy tudású, kedvelt tanítónőre, akit váratlanul ragadott el az élek sorából a könyörtelen végzet. Horváth Janka temetése kedden délután fél 5 órakor lesz a régi izraelita temető halottasházában.

— Rendőrségi hírek: Ferencsán lota. Bogdan Voevod-uca 33. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek betörték házában ablakait, amely által mintegy kétezer lei kárt okoztak neki. — Isacov Mihai aradi lakos Fabricel-uca 2. szám alatti lakásában betörtök jártak. Az eddig még ismeretlen tettesek több ezer lei értékű ékszert zsákmányoltak.

Az éjszaka folyamán betörtök jártak Piprigeanu Veta aradi trafikosná Mihai Viteazul-tér 9. szám alatti dohánytözséjében. A kellemetlen látogatók mintegy 20 ezer lei értékű bélyeget és cigarettát vittek magukkal.

Jön: INKIJINOFF

— A Societatea pentru Ajutor Mutual a Pensionarilor din Arad (Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyező Egyesülete) Bulevardul Regina Maria 18. Értesítjük tagjainkat, akik a vasúti központi pénztárnál fizetettek, hogy a f. havi nyugdíj 10-én kezdődik és pedig az első napon a volt ACSEV nyugdíjasok, 11-én, pénteken a volt MÁV és 13-án az elmaradtak kaphják meg nyugdíjukat. A kifizetés reggel 8—1-ig és délután 5—7, míg szombaton, 12-én 8—11-ig fog történni. A saját érdekében mindenki pontosan jelenjen meg. Az első osztályú szabadijegyek megérkeztek és hivatalunkban a carnetek felmutatása mellett átvehetők. Értesítjük továbbá az állandó választmányi tag urakat, hogy a rendes havi választmányi ülést kivételesen pénteken, 11-én, délután 4 órakor kezdjük meg Teodor Stan, elnök.

O Elmaradt a sorsolás. Az alkertületi bajnok-ság vasárnapra tervezett sorsolása elmaradt és a szövetség mértékadó szervei úgy tervezik, hogy tíz nappal az idénykezdés előtt, vagyis február 17-én fogják megtartani.

— A Sălaj—Szilágymegeyel vásárok jegyzéke. Camera de Comerț și de Industrie din Arad közli, hogy a kamara megkapta a Sălaj—Szilágymegeyel országos és heti vásárok pontos jegyzékét. Az érdeklődők megtekinthetik a Kamara irodájában.

— Új fiatalítási eljárás — fagyasztással. Párisból jelentik: Dr. Alexij Carrel, Nobel-díjas természetű kutatója nyomán Peter Lampel leydeni egyetemi tanár hosszabb kísérletek után felfedezte „vitaprolongin” nevű preparátumot, amelynek az a tulajdonsága, hogy az emberi testbe fecskendezve a vér vizét kivéve, az egész szervezetet megfagyasztja. Számos, állaton mezejített kísérlet után egy Anna Brog nevű hölgyet „fagyasztott” meg Lampel professzor, aki asszisztenseivel állandóan figyelte és ellenőrizte a „befagyott” nőt. Három hétig volt a kísérleti hölgy üveg alatt, amikor fölébresztették. Huszonegy óráig tartott, amíg eszméletre tért. Ezután — a hölgy kijelentése szerint — összeszorcsok idegei kipihenten rendbe jöttek és kitűnően funkcionáltak, egészen megfiatalodott. Lampel professzor rövidesen előadást tart az új fiatalítási eljárásról.

Jégtábláról-jégtáblára menekülve tudja már csak fenntartani magát a Papanin-expedíció

— De azért pontos időjárásjelentéseiket minden hat órában leadják —

Moszkvából jelentik: A Papanin-expedíció vezetője a veszélybe jutott expedíció sorsáról csütörtökön adott utolsó jelentést Schmidt professornak, a mentőexpedíció vezetőjének. A jelentés a következőképpen hangzik:

„Ma csütörtökön azzal voltunk elfoglalva, hogy holminkat az állandóan morzsolódó jégtábláról elszállítsuk. A sátor, amelyben mostanában élünk, részben már víz alá került. A rádióösszeköttetés jó.”

A Taimir jégtörő, amelyet az orosz kormány Murmanszkból küldött a Papanin-csoport megmentésére, állandó rádióösszeköttetésben van Papaninnal és a Jan Mavén-sziget-től mintegy 70 kilométernyire tartózkodik.

A csodálatos az, hogy az életveszélyben lévő csoport tagjai tudományos megfigyeléseiket rendületlenül folytatják és pontos időjá-

rásjelentést adnak. A kedvezőtlen időjárás következtében rendkívül élénk a jégzajlás és Papaninék egyik jégtábláról a másikra menekülve tartják most már csak fenn magukat. Közben

állandóan fenyegeti őket a veszély, hogy az egymásnak csapódó jégtáblák között összemorzsolódnak vagy a tengerbe fulladnak.

Eddig sikerült nekik csodával határos módon rádióállomásukat és tudományos műszereiket megmenteni. Pontosan hat óránként megszólal a Papanin-féle rádióleadó és közli az időjárást, amelyet a trombi norvég állomás közvetít tovább Moszkvába. Az expedíciónak az a célja, hogy amennyire csak lehet, a grönlandi tenger déli részére jusson el. A Murmanjec hajó most mintegy 350—400 kilométernyire van az expedíciótól.

Színház

A színház hírei

* KEDDEN ESTE ROMAN ELŐADÁS.

* Szerdán este 9 órakor: „Sárgapitykés közelegény”, nagysikerű operett, első olcsó helyáros előadás. A premier szereplőivel.

* Csütörtökön este 9 órakor: „Jézusfaragó ember”. Nyíró József ardeali író a budapesti Nemzeti Színházban osztatlan nagy sikerrel bemutatott színművét mutatja be az aradi színtársulat, a darabhoz méltó, elsőrendű szereposztásban és kiállításban. A színtársulat Horváth László rendező vezetésével hetek óta készül a nagy bemutatóra, hogy minél tökéletesebben hozza színre Nyíró József, szeretett írónk darabját a nagyközönség elé. Főbb szerepeket Bálint Anna, Horvessy Magda, Lázár Hilda, Mátrai Rózsi, Ágai Margit, Lenárt Magda, Horváth Jávör, id. Szendrey Kozma Hugó, Németi István, Senkalszky Nagy Lajos já szák. A nagysikerű darab csütörtökön és pénteken este van műsoron.

A színház heti műsora:

Kedden este: Tony Bulandra román előadása. Szerdán este 9 órakor: „Sárgapitykés közelegény”, operett (első olcsó helyáros előadás).

Csütörtökön este 9 órakor: „Jézusfaragó ember”, premier.

Pénteken este 9 órakor: „Jézusfaragó ember”, másodsor.

Szombaton délután 5 órakor: „Cigányprimás”, operett (mozihelyárrakkal: 20 és 10 leies helyárral plusz taxa).

— A JAPAN HAJÓTÁRSASÁGOK biztosították a versenyzők és nézők szállítását. Többi jelentés szerint, a legnagyobb japán hajótársaságok máris megkötötték a szerződést az amerikai, ausztráliai és európai hajótársaságokkal, a versenyzők és nézők szállítására vonatkozólag. Kényelmes hajókon és olcsó, kedvezményes áron lehet majd a tokiói olimpiára utazni!

— Magyar Ifjúsági-bál Cluj—Kolozsváron. Országgrésznünk társadalmi életének egyik legkedőbb eseménye ez a másfél évtizedes múltú visszatekintő mulatság, amelyet hagyományaihoz híven az idén is megrendez a Cluj—Kolozsvárt élő fiatal magyar szellemiség. Ez az ifjúság a megnehezedett viszonyok ellenére sem engedi, hogy a napirenden lévő megpróbáltatások elkedvetlenítsék. Am jól tudjuk önréjéből aligha tudna megbirkózni az idő viharával. S éppen ezért a magyar ifjúság bája nemcsak egyszerű mulatságot jelent, hanem életbevágóan fontos segélyforrást, kivételes alkalmat, amikor a szellemi pályákra készülő fiatalok támogatásának érdekében Transilvania magyar társadalmá megmozdulhat. Az esetleges adományokat a következő címre: Borbándy I. Zoltán, Cluj, Str. Avram Iancu No. 13., kéri.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszerár, Str. Eminescu
KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerár, Piata Avram Iancu
(Tel. 15-00)

a Sárga veszedelem

O Az Austria kiesett az osztrák kupából. Bécsben vasárnap kupamérkőzéseket játszottak le és a legnagyobb meglepetés a sokszoros kupagyőztes Austria veresége. A Rapid is kiesett, de míg az Austria a Rot-Weisstól, a Rapid az Admirától. Az eredmények: Rot-Weiss—Austria 2:1 (1:0). Admir—Rapid 1:0 (0:0). WSC—FAC 2:1. Simmering—FSC 4:1. Postsport—Red Star 2:0. Meghosszabbítás ellenére döntetlenül végződött a Fav. AC—Hakoah mérkőzés (4:4).

— Minden hölgyet megszépít, minden szépségihát megszüntet Cosmetics PARISIEN. Varga Ilus Arad Str. Consistorului 24. Tavaszai udonságok megérkeztek. Telefon 2577.

— A konjunktúra és a szoknya. Pittsburgh amerikai város egykori polgármestere William Nissley McNair, aki sokat foglalkozik elméleti szociológiával és közgazdaságtannal, elméletet dolgozott ki, amely szerint az üzleti élet élénksége a női szoknya hosszúságától függ. McNair polgármester megállapította, hogy a rövid szoknya-divattal optimizmus és gazdasági fellendülés jár együtt, a hosszú szoknya-divattal pesszimizmus és pangás. Előadását, amelyben elméletét bizonyította, egy grafikonnal és egy rövidszoknyás, széplábu szőke lánnyal illusztrálta. Nagy sikere volt.

Döntetlen a svájci—német mérkőzés

Svájc—Németország 1:1 (1:0)

Köln. 80 ezer néző előtt játszották le a mérkőzést, amelyen Svájc renekiül védekezett. Aebi révén a svájciak vezetnek és a németek csak 4 perccel a befejezés előtt tudnak egyenlítani Szepan gólijával.

Kun Bélát haldokolva szabadrábra helyezték

Klemens Béla volt Cluj—kolozsvári asztalossegéd, ismert nemzetközi székhámos juttatta börtönbe Stalin bizalmását

Előrehaladott cukor- és vesebajjal küzdődik a volt külügyi népbiztos

Párisból jelentik: Ismeretes, hogy néhány hónappal ezelőtt, a moszkvai „tisztogatási akció” során börtönbe került Kun Béla, az egykori magyar szovjetkormányzat vezetője is. Egyes híradások arról is tudni véltek, hogy Kunt, aki a III. internacionálé magyar osztályának a vezetője s egyben Sztalin egyik bizalmas embere volt, kivégezték. Ezek a hírek azonban elsietetteknek bizonyultak. Az igazság az — amint ezt Moszkvából Párisba érkező utasok egyaránt hangoztatják — hogy

Kun Bélát január második felében életveszélyes állapotban szabadrábra helyezték és egy moszkvai szanatóriumban kezelik.

Kun előrehaladott vesebetegségben és cukorbetegségben szenved, hetei meg vannak számlálva: a szovjetörvényesség illetékességét már nyugodtan leszállíthatja.

Mi juttatta börtönbe Kun Bélát?

Eredetileg Magyar Lajos volt budapesti hírlapíró perével kapcsolatban rendült meg Kun moszkvai hítele.

Magyarok akinek a Távolkeleten fontos megbízatása volt, emlékezetesen 15 évi börtönre ítélték. Kun Béla a hírlapíró érdekében erősen exponálta magát s később, amikor kiderült, hogy Magyar közvetlen összeköttetést tartott fenn Trockijjal, ezt az állásfoglalását terhére írták.

Intervenciója egyébként eredménytelen maradt s Magyar a fogságban meg is halt.

Kun Béla karrierjét véglegesen a spanyol polgárháború törte ketté. Mint emlékezetes a vérontások kezdetén a Petit Parisien nagy interjút közölt az állítólag Spanyolországban tartózkodó Kun Bélától. Egy hét múlva Kun moszkvai keltezéssel cáfolta, hogy az orosz határt átlépte volna s az interjút koholmányának jelentette ki.

A Petit Parisien a cáfolatot azzal adta közre, hogy az interjú nem apokrif s a lap munka-

társa, Maurice Trax, Spanyolországban személyesen beszélt Kun Bélával.

Mi volt ebben a zárváros ügyben az igazság?

Az, hogy Kun valóban nem járt Spanyolországban, ellenben az ő neve alatt állítólag moszkvai kiküldetésben, megjelent ott egy Klemens Béla nevű volt Cluj—kolozsvári asztalossegéd. Ez a Klemens a magyar kommunista párt „K. B.” kezdőbetűkre szóló többszörös igazolását hozta magával és néhánynapos rövid tündöklés alatt egymillió pezetát vett fel a forradalmi pártoktól. Majd miután nyitkozott a Petit Parisiennek is, eltűnt s jelenleg Argentínában tartózkodik.

Klemens, aki Klemens dr. és egyéb álnévvel Bécsben és Pozsonyban sikeres székhámosi multra tekinthet vissza, egyidőben élénk részt vett a munkásmozgalmakban.

Kun Bélával Cluj—Kolozsváron ismerkedett meg, mikor az egykori népbiztos még az ottani betegsegélyező pénztár szerény tisztviselője volt.

A hivatalnok és az asztalos között elég szoros viszony fejlődött ki s ennek tudható be, hogy Klemens később jelentős szerepet játszott a vörös forradalomban. A kommun bukása után Bécsbe szökött, majd visszakerült Pestre, ahol két évet ült, végül spanyolországi szereplésével alapozta meg pályafutását.

Ezzel szemben ez a szereplés Kun Béla pályáját derékbatörte. Kun Bélától már úgy is rossz néven vették a Sallai és Fürst kivégeztetésével kapcsolatos szervezői tevékenységét. Most

súlyosan esett latba, hogy Klemens hitelesnek látszó pártokiratokat tudott szerezni s ezek segítségével, mint vörös köpenicki kapitány működhetett a vérző Spanyolországban.

A magyar pártcsoportban mutakozó hibákat az ő számlájára írták s e csoport reorganizációja Kun Béla lefogásával kezdődött.

Máj, epe, vese

idős (krónikus) gyomor- és bélmegbetegedések, ideges fejfájás, étmatlanság, hányinger, hányás, szédülések, savtúltengés esetében az amerikai gyógyszeripar készült világhírű

„GASTRO D.”

szép eredményeiről a világ orvosi szaktekintélyei hosszú cikkekben számoltak be orvosi lapokban.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy megrendelhető postán 135.— lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban, Bucaresti, Calea Victoriei 124.

vérbösszút, amely ősidők óta divott Albániában. A pütkösdi királyság azonban csak öt napig tartott éspedig azért, mert a lapok bő tudósításokat hoztak Wied Vilmos beiktatásáról. Közben

az 1921 Wied herceg Konstantinápolyban értesült a lapokból, hogy őt már Albániában fejedelemmé koronázták.

Táviratot intézett az albán udvarhoz és ebben kifejezte kétségét és misztifikációnak nyilvánította a koronázást. Az események most már drámai gyorsasággal következtek be. Witte, az álfjedelem körül. Azonban szerencséje volt a székhámosnak. A táviratot a melléje beosztott titkárnak kézbesítették ki, aki éppen egy nagy bankett alkalmával megmutatta azt az asztalfőn ülő „uralkodónak”. Ez belesápadt, amikor átfutotta a táviratot és

„rögtön jövök, kissé rosszul vagyok”.

— sugta a titkár fülébe és eltűnt egy oldalajtón... Soha többé nem látták Albániában... Albán parasztruhába öltözött, egyenruháját becsomagolta és bár az albánok halálra keresték, sikerült megszöknie.

A székhámos artistának hajaszála sem görbült meg, miután sikerült neki Albániából megugrania.

Évekkel ezelőtt Witte, aki ma 60 éves és ma is Berlinben él, megint beszéltetett magáról.

Megírta emlékiratait és egy hamburgi könyvkiadóval adatta ki, aki azonban

adása maradt négyszáz márkával. Emiatt Witte bepörölte a kiadót és a bírósági tárgyalásra újból felvette fantasztikus egyenruháját

és abban jelent meg a német hírek előtt. Az elnök kérdésére azután elmondotta ott is az egyenruha érdekes történetét.

Tartalékos tiszték figyelmébe

Az aradi Hadkiegészítő Parancsnokság felhívja az Aradon lakó tartalékos tiszték figyelmét, hogy a Md. E. 1. típusú könyvecskék, valamint a felszerelés ellenőrzése ezévből március 1-től május 31-ig tart. A jelentkezés a Hadkiegészítő Parancsnokság várbeli helyiségében naponta 10—13 órák között történik. A külföldön tartózkodók az illető országban lévő követségeknél tartoznak ennek eleget tenni.

A jelentkezők — kapitányi rangig bezárólag — kötelesek a szabályszerű egyenruhában megjelenni és az Md. E. 1. könyvecskén kívül az összes eddig kikészített behívórendeleteket magukkal hozni. A lovas-tisztek kötelesek a löfelszerelésüket is bemutatni. Mindazok a tartalékos tiszték, akik akadályozva vannak a személyes jelentkezésben, a katonai könyvecskét akár rokon, akár posta útján is eljuttathatják a Hadkiegészítő Parancsnoksághoz.

A törzstisztek nem kötelesek személyesen megjelenni, ebben az esetben azonban tudniuk kell pontos címüket, foglalkozásukat és a felszerelés leírását.

Nem kötelesek jelentkezni ez évben azok a tartalékos tiszték, akik a múlt évben hadgyakorlaton vettek részt, akik elérték a korhatárt, valamint azok a tiszték, akik ezévből élik el a korhatárt. Akikről megállapítják, hogy a valóságnak meg nem felelő adataikat vallanak be, nemkülönben azok, akik elutasítják a jelentkezést a fenti időpontig, a katonai büntetőtörvénykönyv idevonatkozó szakaszai értelmében fognak megbüntetetté.

Egy berlini székhámos, aki öt napig uralkodott Albánia népe felett

I. Zog király elődjének iantasztikus története

Lezajlottak a fényes tiránai eljegyzési ünnepségek. I. Zog, a boldog albán király, mint völegény legközelebb szépséges menyasszonnyával, Apponyi Geraldine grófnővel hosszabb tartózkodásra Magyarországra utazik, sőt talán ellátogat Nagyapponyba, ahol ifjú menyasszonya nevelődött. Albánia, a szkipetárok földje, 25 évvel ezelőtt az ifjutörök forradalom után kapta meg önállóságát. Addig vazallusállam volt.

1914. március 7-én került Albánia fejedelmi székére Wied Vilmos német herceg, Öfelsége II. Carol király feleségének nagybátyja. Nem sokáig maradt a trónon: nem tetszett neki a sziklás, terméketlen ország és családottan búcsút mondott Albániának. Romániába költözött és ma is Bucarestben él a Hotel Boulevard elegáns külön apartamentumjában.

Csak kevesen tudják, ámbar annakidején nagyon híres eset volt, hogy amikor Albánia népe Wied Vilmost várta az országba,

egy németországi székhámos, Witte Ottó artista ugyancsak megtréfálta a hiszékeny szkipetárokat. Egyszerűen, mint Wied Vilmos jelent meg az országban, fejedelemmé kiáltotta ki magát, de pütkös

di királysága csak öt napig tartott, mert leleplezték.

Most, hogy Albánia az érdeklődés középpontjába került, újítjuk fel ezt a históriát részletesen.

Witte Ottó német artista Berlinben élt és amikor meghallotta, hogy az albánok Wied Vilmost várják a trónra, elhatározta, hogy ő fog jelentkezni Wied herceg helyett. 1914 februárjában, tehát éppen 24 évvel ezelőtt történt ez. Albánia ekkor proklamálta függetlenségét.

Witte egy berlini ócskaruhakereskedésben fantasztikus egyenruhát vásárolt, mellét teleaggatta kitiintetésekkel és Durazzóban partra szállott, miután előzőleg hamis táviratot küldött Wied herceg nevében érkezéséről.

A derék albánok a legnagyobb tisztelettel fogadták „uralkodójukat” az uccákat zászlódizsbe öltöztették, megszólaltatták az ágyukat és mielőtt Witte artista észbekapott volna már a fejedelmi székből is ült.

Az álfjedelem, mit tehetett egyebet, uralkodni kezdett. Fogadta az előkelőségeket, címeket és rendjeleket osztogatott, rendeleteket adott ki, így többek között megszüntette a

Kitették már Gurahont—Honctőn a zsidóvallású polgárok név- jegyzékét

A megye kisebb helységeiben máris sok helyütt elkészültek az egyes községházakon a zsidó vallású állampolgárok listájának összeállításával. A gurahonti—honctői lista nevével az alábbiakban ismertetjük:

Gurahont—Honctő: Hönig Hugó, Czelzer Samuel, öz. Egri Mártonné, Fischer Dezső, Fuchs Bernát, Fesztinger Izidor, Gartner Adolf, Havas Adolf, Klausner Vilmos, Kohn Leopold, Morszky Zoltán, Neumann Gyula, dr. Rosenthal Zoltán, Roth Lipót, Roth Herman, Singer Lajos, Schwartz Sándor, Weinberger Samuel, Schlesinger Kálmán, öz. Trattner Sándorné, Weiszberger Adolf, Weiszberger Emil, Werner Ármán, Weiszberger Henrik, Klein Herman, dr. Grosz Lenke, Robenwurz Rozália, Weiszberger Izidor. A listát február 3-án függesztették ki.

Állandó butorkiállításomat bármikor meglekintheti, minden vételkötele- zettség nélkül

JONÁS ALADÁR

Arad, Str. Consistoriului 42.
Telefon: 20-72

SPORT KÖZLÖNY

Hiába volt az AMEFA finise: döntetlen maradt az idénykezdő mérkőzés

— Ripensia—AMEFA 2:2 (2:1) —

Kellemetlenül nedves időben került sor az idény első nagyobb barátságos mérkőzésére és úgy az AMEFA, mint a Ripensia beigazolták, hogy rövidesen ismét formájuk tetőpontjára érnek. Közel 1500 néző előtt bonyolították le a mérkőzést, amelyre így álltak fel a csapatok:

Ripensia: Pavlovici—Chiroiu, Regdon—Nagy Tibor, Kotormány, Gál—Bindea, Oprean, Marksteiner, Lazar, Dobay. AMEFA: Gerold—Kovács, Buibas—Szurgyi, Szabó Béla (Reinhardt II), Szaniszló—Cucula, Léb (Dvorzsák), Perneki, Dvorzsák (Praszler), Praszler (Bátrín.)

A Ripensia indit, de már az első percekben kibontakozik az AMEFA támadás és Dvorzsák közelről a lécet találja el. A játék változatosabbá lesz, bár az AMEFA fölénye olykor erősen kidomborodik. A már régóta esedékes gól a 18. p. következik be, amikor Perneki lövését a kapus kiüti, de Cucula újabb lövése Pavlovici lábáról a sarokba pattan (0:1). A 29. p. egyenlít, a Ripensia: Bindea egyéni játék után mintegy 8 méterről laposan lő és Gerold kezéből a csuszós labda vonalon tulra perdül (1:1). Egy

perccel a befejezés előtt védelmi hibából góloz a Ripensia: Gerold lábbal akar menteni, a labda azonban elpattan a kaputól 10 méternyire álló Oprean elé, aki habozás nélkül az üres kapuba vágja a labdát (2:1).

Szünet után előbb érdektelen játék folyik, a csapatokon látszik, hogy sokat kivett belőlük az első félidő nagy irama, de azután az AMEFA ismét lábra kap és az utolsó 20 percen valósággal kapujához szegezi a Ripensia. Szöglet szöglet után, gólt csak a 33. p. ér el a munkáscsapat, amikor Cucula beadását Dvorzsák kapásból Perneki elé teszi, a középcsatár közelről bevágja a labdát (2:2). Az AMEFA hiába küzd a győztes gólért, csak szögleteket ér el, amelyeket a Ripensia védők jól háritanak.

A Ripensiaiban a védelem kielégített, a fedezetsorban Kotormány és Gál, elől pedig Bindea tünt ki. Az AMEFA védelme helyenként elfogadhatót nyújtott, a fedezetsorban csak Szaniszló volt végig jó, a csatársorban pedig Praszler mellett Cucula érdemel dicséretet. Bíró: Macean.

A magyar bajnokságban

A Ferencváros újabb veresége megerősítette a Hungária vezetőhelyét

Budapest. A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap játszották le a második fordulót és ennek újabb hatalmas meglepetése a szétesően játszó Ferencváros veresége a Szeged FC-től. A Hungária fölényesen győzte le a Phöbus és ezzel — valamint a Ferencváros vereségével — megerősítette vezető helyét. Az Újpest csak küzdelem után győzte le a Bocskait, míg a többi mérközéseken a Kispest és Törekvés győztek fölényesen, a Budai „11” és Elektromos pedig minimálisan. A táblázat a következő:

1. Hungária	15	12	3	—	62:17	27	(3)
2. Ferencv.	15	12	1	2	58:29	25	(5)
3. Újpest	15	11	2	2	53:21	24	(6)
4. Kispest	15	10	1	4	46:34	21	(9)
5. Elektr.	15	8	3	4	36:27	19	(11)
6. Phöbus	15	8	2	5	34:28	18	(12)
7. Nemzeti	15	4	6	5	33:43	14	(16)
8. Sz-taxi	15	4	4	7	34:37	12	(18)
9. Szeged	15	5	2	8	26:33	12	(18)
10. Budafok	15	5	2	8	23:33	12	(18)
11. Törekvés	15	4	1	10	29:52	9	(21)
12. Bocskai	15	3	2	10	22:38	8	(22)

13. Budai 15 2 2 11 19:37 6 (24)
14. ETO 15 1 1 13 17:63 3 (27)

Beszámolóinkat alább adjuk:

Szeged—Ferencváros 3:1 (0:1). A Szeged okosan, a Ferencváros szétesően játszott. Toldi lőtte az első félidő gólját, de szünet után Nagy (2) és Harangozó biztosították a Szeged FC győzelmét.

Hungária—Phöbus 5:1 (2:0). A Hungária minden csapatrésztében jobb volt ellenfelénél. Kalmár és Kardos, majd szünet után Müller-Titkos és Turay góljaira csak Solti tudott válaszolni.

Újpest—Bocskai 1:0 (1:0). Az Újpest csak keservesen szerezte meg mindkét bajnoki pontot. Az egyetlen gólt Kállai szerezte, míg a Bocskai egy 11-est hibázott.

Kispest—ETO 4:2 (3:0). A Kispest nagyobb arányban is győzhetett volna. Déri, majd Nemes (3) góljaival már 4:0 az eredmény, amikor Juhász két 11-esből szepített.

Törekvés—Nemzeti 5:1 (2:0). Az amatőr-csapat lekesebb és jobb is volt. Keszei H (2), Császár és Takácsi góljaira Balogh válaszolt.

majd Keszei II állította be a végeredményt.

Elektromos—Szurketaxi 1:0 (1:0). A Taxi többet támadott, de az Elektromos remekül védekezett. Az egyetlen gól Kolozsvári érdeme.

Budai „11”—Budafok 1:0 (1:0). Hiába támadott 80 percig a Budafok, a pompásan védekező budaiak ellen tehetetlen volt. Góllövő: Janda.

Nyolc gólt lőtt a Gloria és egyéb aradi edzőmérkőzések

Vasárnap Aradon a csapatok több edzőmérkőzést bonyolítottak le és azokról alább adjuk beszámolóinkat:

Gloria—Astra 8:0 (4:0). A Gloria megerősítés nélkül érte el góljait, bár a csatárok még nincsenek formában. Fritz (3), Igna (2), Henegar, Micola és Dobra szereztek a gólokat.

Titanus—Sparta 5:2 (2:2). Nívós játék után győz a Titanus Szilbereisz (2), Kovács (2) és Schütz góljaival, míg a Sparta részéről Mari és Turi a góllövők.

CAA—Hakoah 2:1 (2:1). A csapatok több tartalékkal álltak fel. A gólokat Guttman (öngól) és Zoller, illetve Junger szereztek.

USA—Olimpia 5:0 (0:0). Tartalékos csapatok küzdelme, amelyen Faragó II (3), Kossik és Szivós a gólszerzők.

Titanus II—Sparta II. 3:2 (1:0). Az első csapatok mérkőzése előtt játszottak a tartalékok.

19:6 arányban győzött a Hakoah a ping-pong csapatversenyen

Szombaton este és vasárnap az SGA klubhelyiségében nagyszabású asztali teniszversenyt bonyolítottak le a Hakoah és az SGA ötös csapatai között, amely a rutinosabb Hakoah-gárda győzelmével végződött.

Az egyéni teljesítmények szerint a Hakoah részéről Glang (5), Fischer (4), Bernáth (4), Sziklai (3), Jávor (3), az SGA részéről pedig Klein (4) és Junger (2) szereztek a győzelmeiket. A versenyen szokatlanul nagy közönség volt jelen és mindvégig figyelemmel kísérte az izgalmas mérkőzéseket.

O Eredmények az ország minden részéről. Timisoara—Temesvár: Chinezul—ILSA—Rapid 5:0 (0:0), CAMT—Galvani 10:5 (5:1), CFR—Banatul 3:2 (1:0), Freidorf—Circ. III. 2:2 (2:1), Electrica—Jandarmi 5:0 (1:0), Patria—Fortuna 4:2 (2:1), Cluj—Kolozsvár: Universitatea—Napoca 5:1 (1:0), Victoria—UEC 5:0 (4:0), Oradea—Nagyvárad: CAO—Ferar 14:1 (8:0).

O Vereséget szenvedett a Lazio. Az olasz bajnokság negyedik tavaszi fordulójának meglepetése a Lazio veresége, egyébként a favoritok győztek. Az eredmények a következők: Juventus—Torino 3:0, Roma—Lazio 2:1, Milan—Napoli 3:1, Ambrosiana—Fiorentina 3:0, Livorno—Luchese 2:1, Triestina—Atalanta 0:0, Bologna—Liguria 3:2, Genova—Bari 4:1.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ujabb intézkedések a nemzeti munka védelméről szóló törvény ellenőrzésére

— Az ellenőrző bizottság legutóbbi ülésének határozatai —

Az ipar és kereskedelemügyi minisztériumban megtartotta első ülését az új bizottság, melyet a nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtásának ellenőrzése végett neveztek ki. Az ülésen Dumitrescu Florentiu mérnök elnökölt. Az elnök részletes beszámolóban ismertette a törvény célkitűzéseit és azt hangsúlyozta, hogy ha a törvény életbelépése óta a várt eredmények nem következtek eddig be, az nem a törvény hiányainak tulajdonítható, hanem annak, hogy egyesek szabotálták a törvény intézkedéseit. A jelenlegi kormány azonban gondoskodik arról, hogy a törvény rendelkezéseit végrehajtsák.

A bizottság elhatározta, hogy kiszélesíti a vidéki ellenőrző bizottságok hatáskörét mégpedig olyképpen, hogy azokra a vállalatokra, amelyek száz munkánál többet nem foglalkoztatnak, ezek a bizottságok vethessenek ki bírságokat kihágás esetén és a központi ellenőrző bizottság elé csak azok a vállalatok kerüljenek, amelyek száz munkánál többet foglalkoztatnak.

A román elemek elhelyezése érdekében a bizottság elhatározta, hogy minden lehető elkövet annak érdekében, hogy az utlevélrel tartózkodó idegen munkaerőket román elemmel helyettesítsék. Azon vállalatok, melyeknél idegen állampolgár szakemberek működnek, akiket nem lehet helyettesíteni, mert román szakemberek nincsenek az országban, úgy járnak el, hogy kötelezik a vállalatokat román elemek alkalmazására és ezeknek az elemeknek a lehető legrövidebb időn belül a szakkérdésekkel való megismertetésére. Miután ez megtörtént, az idegen állampolgárt el kell bocsátani.

Ami a kisebbségi személyzetet illeti, ez természetesen továbbra is a vállalatoknál marad a törvényben megszabott kereteken belül. A nemzetvédelemmel kapcsolatos vállalatok személyzetének alkalmaztatásáról kizárólag a nagyvezérkar intézkedhetik, amely felülvizsgálja majd az ezeknél a vállalatoknál lévő kisebbségi alkalmazottak helyzetét.

A bizottság legközelebbi ülését február 8-án kedden tartja meg.

Uj román kisiparos-egyesület alakult Aradon

Csak román iparosok lehetnek tagjai az egyesületnek

Vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel gyűlést tartott a volt ipartestület épületének nagyszobájában az aradi román iparosság egy csoportja. A gyűlés során megalakították az „Aradi és Aradmegyei Román Kisiparosok Ligája” néven működő egyesületet.

A közgyűlést Tulbure Ioachim nyitotta meg, majd pedig korelnökké Vulcu I. Maximot, az egykori ipartestület volt elnökét kérték fel. A korelnök megnyitó beszédében annak szükségességét hangsúlyozta, hogy a kisiparban elősegítsék a román elem érvényesülését. A következő felszólaló Munteanu Victor volt, aki

közölte a megjelentekkel, hogy

az új iparosalakulatba kisebbségeket nem vesznek fel.

Megemlékezett arról, hogy a közelmúltban kinevezték az aradi munkakamara új átmeneti bizottságát és az iparos tagozat élére Coroban Stefannal az élen a Samoilă Alexandru volt szenátor elnöklete alatt működő kisipari szövetség tagjai kerültek.

— Mi nem tekinthetjük ezeket a kisiparosokat az aradi összes román kisiparosság képviselőinek, annál is inkább, mert kijelent-

tették, hogy ők nem szakadhatnak el a többségi iparosságtól. Ezért tiltakozásunkat jelentjük be a munkakamara új átmeneti bizottságának összetétele ellen.

Tulbure Ioan olvasta fel ezután az új iparos egyesület kívánságait, amelyek többek között a következők:

A közszállítások alkalmával öt százalékos előnyt élvezzenek az új iparosszervezet tagjai. A közmunkáknál a többségi iparosokat részesítsék előnyben. Állapítsanak meg a kisiparosok családjának fenntartásához szükséges adóztatlan létminimumot és mentesítsék a kisiparosokat, akik egyben tagjai a munkakamarának, a forgalmi adó alól. Biztosítsák a betegsegélyző önkormányzatát és módosítsák a nemzeti munka védelméről szóló törvényt.

Vulcu I. Maxim javaslatára ezeket a kívánságokat még az alábbiakkal egészítették ki:

Tilták meg a kisebbségeket, hogy inas otthonokat építsenek és fenntartsanak. Létesítsenek iparos hitelszövetkezetet is, amely a múlt kormány idején létesített kisipari hitelintézettel fenntartsa a kapcsolatot.

Az új alakulat alapszabályait Sbarcea Teofil olvasta fel. Ez többek között úgy intézkedik, hogy az új egyesületnek kisebbségi tagjai nem lehetnek.

A következő felszólaló Stanila Ioan volt, aki a Román Kisiparosok és Munkások Egyesülete üdvözlétet tolmácsolta. Azt javasolta ő is, hogy tiltakozzon a közgyűlés az aradi munkakamara új átmeneti bizottságának összetétele ellen.

A közgyűlés ezután a következő vezetőséget választotta meg:

Elnök: Tulbure Ioachim, alelnökök: Sfat Vichentie és Ariton Nicolae, főtitkár: Cheveresan Ioan, könyvelő titkár: Sbarcea Teofil, ellenőrök: Tincu Ioan, Bogdan Iosif s Suciu Ioan, helyettes ellenőrök: Boanca Izidor és Suba D., könyvtáros: Mihailovici Al., pénztáros: Milas Gavril, gazda: Sfat Ioan, választmányi tagok: I. Sárb, A. Sárbu, Cociuban Gheorghe, J. Tatu, C. Adam, Petru Cristea, Gh. Marita, P. Rusu, J. Ardelean, A. Adoc, T. Camenita és I. Musca. Választmányi párt-tagok: Gurzau Aurel, Scorlar Gheorghe, P. Rista és Pantea Gh.

A közgyűlés elhatározta, hogy hódoló táviratot intéz Öfelsége II. Carol királyhoz és táviratilag üdvözli Cuza Gheorghe munkügyi minisztert.

A múlt évi globális adónak erre az esz'endőre való átvitelét kéri a bucaresti-i kereskedelmi kamara

A bucaresti-i kereskedelmi és iparkamara emlékiratot terjesztett elő a pénzügyminiszterhez és azt kérte, hogy a kereskedők és iparosok múlt esztendőben fizetett globális adóját ebben az évben változatlanul hagyják, vagyis a tavaly fizetett adó összegét vessék ki az idén is. Az emlékirat azt javasolja, hogy rendeltetvény útján történjen meg ezeknek a kivételnek átírása az új adóévre, egyben pedig rendeljék el, hogy ez ellen sem a kincstár, sem pedig az adózók nem jelenthetnek be felbezést.

= Engedélyezték a kékkő behozatalát. A Kormány gazdasági bizottságának legutóbbi üléséről kiadott hivatalos jelentés szerint, felhatalmazták a szövetségi minisztériumot, hogy behozatal után fedezhesse az ország szőlőtermelésének és mezőgazdaságának szükséges kékkő-mennyiséget.

= FEBRUÁR 15-IG LEHET KEDVEZMÉNYESEN ADÓT FIZETNI. Február 15-ikén jár le az a határidő, amelyen belül az 1937-38. pénzügyi év utolsó negyedére esedékes adót öt százalékos kedvezménnyel lehet kifizetni.

= A Consum legújabb száma első forráshól számol be a hét legfontosabb gazdasági eseményeiről. Ismerteti a Consum legújabb száma a legfrissebb semmitűszéki döntvényeket, valutaris rendelkezéseket, az ipari alapításokat, beszámol a fizetési képtelenségekről. Kérjen mutatószámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

Az Aradi Textilipar r. t. igazgatósága és tisztviselőkara, mély megrendüléssel tudatja, hogy

Acél Ferenc ur

főtisztviselő

a vállalat hosszú éveken keresztül munkatársa f. évi február hó 6-án rövid szenvedés után 43 éves korában elhunyt.

A megboldogult kiváló szakmai tudással, lelkesedésével a legszebb eredményeket érte el és meleg szívével: a legemberibb szeretetmegnyilvánulással mindenki megbecsülését érdemelte ki magának.

Adjon az ég nyugodt pihenést halottunknak, akinek emlékét szeretettel őrizzük meg.

Arad, 1938. február 7-én.

Legújabb jelentéseink:

Kilencven százalékos választási többségre számít a kormány

Bucurestből jelentik: A Porunca Vremii írja: A vidékről beérkezett jelentések, valamint a nemzeti keresztény párt vezetői által a helyszínen szerzett tapasztalatok szerint a kormány helyzete választási szempontból kitűnő. Moldovában, Basarabában és Bucovinában olyan erős kormánypárti áramlat indult meg, hogy ilyen erős megmozdulásra nem is számítottak, a Porunca Vremii biztosra veszi, hogy ezekben a tartományokban a kormány a szavazatoknak több mint 70 százalékát nyeri el. Az ország más vidékein is elsőrendű a kormány helyzete — állapítja meg a kormányhoz közelálló újság. A kormánynak minden oka megvan a derűlátásra a választásokkal kapcsolatban, amikor is 90 százalékos többséget óhajt szerezni, ami meg is történik. Még e hét folyamán leközi a kormánypárt

teljes jelölt-névsorát, amelyet már össze is állítottak. A választási eszmeterjesztő hadjárat igen tevékenyen indult meg a kormánypárt részéről.

A Porunca Vremii névsort megvédője a szövetségi központ bankjának volt vezetője, hogy 26 millióval megkárosították az intézetet és a pénzt más bankoknál helyezték el.

A „Tempo” jelenti, hogy általánosítani fogják a kormánybiztosok kinevezését a nagyipari üzemek mellé. A kormány ilyen módon akar ellenőrzést gyakorolni a termelés minden ágában. A lap szerint már dolgoznak is az ilyen értelmű miniszteri rendelet elkészítésén.

Ugyancsak a Tempo jelentése szerint még e hét folyamán fontos minisztertanácsot fognak tartani, melyen rendfenntartó intézkedéseket fognak megbeszélni.

Megszigorítják a Földközi-tenger ellenőrzését

Anglia megsokalta a sok eredménytelen tiltakozást

és kártérítési kérelmeket

Eden éleshangu beszéde az angol alsóházban a Franco-kormány ellen

Londonból jelentik: Az angol alsóházban, az interpellációk befejezése után Eden angol külügyminiszter nyilatkozatot tett a Földközi tengeren uralkodó kalózkodás ügyében. — A gyakorlat bizonyítja, — mondotta Eden külügyminiszter, — hogy

a nyolc évi egyezmény nem elegendő a Földközi tengeren közlekedő kereskedelmi hajók biztonságának megvédésére.

Eppen ezért az angol kormány már közölte az olasz és francia kormányokkal is, hogy Anglia határozottabban igyekszik megvédeni hajóinak biztonságát. A két kormány a legteljesebb mértékben helyesli Anglia álláspontját és a maguk részéről is

az ellenőrzés fokozása mellett foglalnak állást.

Anglia a jövőben nem tűri, hogy a nyolc évi egyezményben kijelölt sávon belül buvárnaszádok elmerülve közlekedjenek. Amennyiben újból előfordulna, hogy a Földközi tenger nyugati részén buvárhajó elmerülne, úgy az angol tengerészet tudni fogja a kötelességét, hogy

miképpen kell ártalmatlanná tenni a víz alá merülő buvárhajókat.

Ami az Alcira elsüllyesztését illeti, — folytatta beszédét az angol külügyminiszter, — megállapítottuk, hogy

a támadó gépek Franco táborok seregéhez tartoztak.

Eppen ezért utasítottuk Anglia salamancai képviselőjét, hogy erélyesen lépjen fel Franco kormányával szemben. Komoly figyelmeztetéssel hívjuk fel Franco tábornokot arra, hogy

Angliának végsőkéig menő, de nem a végtelenségig tartó türelme van.

Most már elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy szigorúbb rendszabályokat léptessünk életbe a Földközi tengeren kalózkodók ellen.

Megsokaltuk a sok és eredménytelen tiltakozást és kártérítési kérelmeket.

Közöltük a salamancai kormánnyal, hogy újabb támadás esetén már nem tiltakozunk, hanem saját belátásunk szerint azonnali megtorló intézkedéseket fogantatosítunk. Reméljük, hogy erélyes intézkedésünk megteszi a kellő hatást, — fejezte be nyilatkozatát Eden külügyminiszter, akinek felszólalása nagy hatást váltott ki az alsóházban. Edent nagy éljenzésben részesítették.

Himler, a rohamosztályok főparancsnoka idézte elő Németországban a válságot

Párisból jelentik: A Le Temps hosszú cikket közöl a németországi kormánykrízis lefolyásáról. A lap berlini tudósítója szerint a Reichswehr még január havában kérte von Blomberg tábornagy elmozdítását és a szárazföldi, tengeri, vízi és légi haderők egy kézben való összpontosítását a francia Gamelin-rendszer szerint. A birodalmi hadsereg részéről szigorú bírálat hangzott el több ízben a külpolitika vezetése ellen is és azt kívánták, hogy London felé közeledjenek és Párisal is tisztázzák a helyzetet. Kivánták a közeledést Moszkva felé is, de Japán cserben akarták hagyni. A nagyiparosok Göring tábornok önállási rendszere ellen fordultak, sőt a junkerek is a négy éves terv ellen emeltek szót. A válságot Himler, a rohamosztályok főparancsnoka idézte elő, aki Hitlernek titkos aktákat nyújtott át, amelyből kiderül, hogy a birodalmi haderő több tábornoka akcióra készül. Január 27-én hír terjedt el arról, hogy a tábornokok egy csoportját le fogják tartóztatni. Fritsch tábornok akkoriban stratégiai intézkedéseket fogantatosított a miniszterelnökségi palota környékén. Rendkívül súlyos légkör nehezedett Ber-

linben. Január 29-én került a nyilvánosság elé, hogy Blomberg tábornagyot felmentették állásától és Fritsch tábornokot is fegyelemsértéssel vádolják, miután a két tábornok értesésre adta a kancellárnak, hogy nem fognak engedelmessékedni. Ezután Keitel tábornok, a kancellárral való megbeszélése után kompromisszumot hozott létre az ellentábor között és így lehetett a már ismert intézkedéseket végrehajtani. A Le Temps szerint a birodalmi hadsereg elégtételt kapott, ezzel szemben, a nehézipar és a junkerek a gazdasági kérdésekben vereséget szenvedtek.

A Jour azt írja az események kapcsán, hogy tévednek, akik azt hiszik, hogy Németország eltér az eddigi utjától. Ribbentrop kinevezéséből különben következtetni lehet arra, hogy Németország a gyarmati kérdések, a spanyol ügy és a róma-tokioi tengely irányában folytatja eddigi magatartását.

Az Oeuvre úgy véli, nem lehet előre megmondani, hogy a németországi változások fenyegető vagy megnyugtató jellegűek-e. Csúpan az ezután következő események fogják majd ezt tisztázni.

Mussolini módosítja a spanyol nemzetiekkel szemben elfoglalt álláspontját

Londonból jelentik: A Daily Express római tudósítójának ellenőrizhetetlen forrásból származó alábbi jelentését közli: A legfelsőbb haditanács Mussolini miniszterelnök elnöklésével titkos ülést tartott, amely gyökeresen módosította Olaszországnak a spanyol kérdésben elfoglalt álláspontját. Állítólag elhatározták, hogy több csapatokat nem küldenek Franco segítségére és az ott lévő Olasz csapatoknak csak azt engedik meg, hogy még egy csatában vegyenek részt s amennyiben ez sem hozná meg a döntést, akkor ezeket a csapatokat is visszahívják. A haditanács elhatározta, hogy a spanyol polgárháború Olasz veszteséglistának közlését beszűnteti.

A lap ezen értesülése szerint, melyet csak a legnagyobb fenntartással szabad fogadni, Mussolini miniszterelnököt két szempont készítette eddigi álláspontjának megváltoztatására: Az egyik az volt, hogy nem akarja a Földközi tengeri helyzetet még jobban elmérgesíteni, mert ez lehetetlenné tenné a barátságos tárgyalásokat Angliával. A másik szempont, hogy most már a miniszterelnök is úgy látja, hogy Barcelona győzelme esetén sem keletkezhetne szovjetrendszer Spanyolországban. Ismétljük azonban, hogy az angol lap értesülését csak a legnagyobb fenntartással lehet fogadni.

Londonból jelentik: Az angol sajtó szerint Anglia nagyon erélyes hangon jegyzékben figyelmeztette Francót a földközítengeri kalózkodás elleni új intézkedésekre és egyúttal bossánatkérést, valamint kárpótlást követelt a spanyol nemzeti tengeralattjárók és a nemzeti repülőgépek által elsüllyesztett angol hajókért.

Nem akar perelni De La Roque, a francia Tüzkereszt vezére

Párisból jelentik: Az esküdtszéknek hét-főn délután kellett volna De La Roque ezredesnek a Tüzkereszt vezérének több perét tárgyalnia. A Tüzkereszt vezére nyíltan több lap ellen rágalmazást indított. Ma, közvetlenül a tárgyalások előtt a felperes a legnagyobb meglepetésre valamennyi feljelentését visszavonta és így az általa indított perek természetesen nem kerültek tárgyalásra.

Lefejezték Sanghaiban egy angol újságíró

Sanghaiból jelentik: A francia koncessziós terület rendőrsége egy levágott emberi fejet talált, amelyre a következő tartalmú cédula volt feltűzve: „Őrizkedjétek a japánokkal való együttműködéstől.” Azt hiszik, hogy a „Social Evening News” című lap főszerkesztőjének fejről van szó, akit japánbarátnak ismertek. Ez volt a legborzalmasabb büntény, amit eddig a kínai terroristák elkövettek.

Hivatalos kínai helyen cáfolják azt a hírt, hogy a Tiensin-Pukeu vasutvonal mentén a kínai csapatok rendetlen visszavonulásban lennének. Ellenkezőleg azt állítják, hogy a legteljesebb ellenállást tanúsítják és megghusították a japánok arra irányuló kísérletét, hogy a Hual folyón átkeljenek és levegőbe röptették az átkelésre alkalmas hidat.

Kantonban tegnap felfüggesztették az osztrómállapotot és a Gyöngy folyó akadályait eltávolították. A japánok több hajóval megközelítették a Bocca Tigris nevű kínai erődöt, de tüzéségi párbaj után visszaszorították őket. Makaotól nyugatra Tangkuan környékén a japánok öt hadihajó támogatása segítségével partra akartak szállni, de tervükben megakadályozták. Csang Kai Sek marsall megöltötte a rendőrhatalóságoknak, hogy a polgári lakosság birtokában levő fegyvereket elkobozzák, mert ezek felhasználásával késleltethetik a japán előnyomulást.